

УКРАЇНА
Чернівецька міська рада
Управління освіти

вул. Героїв Майдану, 176, м. Чернівці, 58029, тел./факс (0372) 53-30-87
E-mail: osvitacv@gmail.com сайт: osvita.cv.ua Код ЄДРПОУ №02147345

Керівникам закладів освіти
Чернівецької МТГ

Щодо організації проведення
навчання і перевірки знань з
питань охорони праці та
безпеки життєдіяльності

Відповідно до «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 18.04.2006 № 304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017 № 1514), «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 26.12.2017 № 1669, листа Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) від 09.09.2025 №2109, встановлено порядок навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності працівників закладів освіти, а також навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (охорона здоров'я, пожежна, радіаційна безпека, безпека дорожнього руху, цивільний захист, попередження побутового травматизму тощо) здобувачів освіти.

Під час прийняття на роботу і в процесі роботи посадові особи та інші працівники установ та закладів освіти проходять інструктаж, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки в разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій.

В установах та закладах освіти навчання працівників з питань охорони праці проводиться у вигляді складової частини навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, при цьому кількість годин і тематика навчання з питань охорони праці має відповідати Типовому положенню про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці 26.11.2005 № 15 (у редакції від 25.10.2024) (далі Типове положення). Навчанню і перевірці знань підлягають усі без винятку працівники установ та закладів освіти з урахуванням умов праці та їх діяльності (педагогічної, громадської тощо).

Навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності керівників закладів дошкільної, позашкільної та середньої освіти, їх заступників, відповідальних за охорону праці, педагогічних та інших працівників, які викладають питання безпечного ведення робіт або проводять інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, **проводиться на базі спеціалізованих навчальних центрів.**

Усі інші посадові особи та працівники установ та закладів освіти проходять навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності **безпосередньо в установах та закладах освіти**, їх структурних підрозділах за місцем роботи обсягом не менше 20 годин.

Перевірка знань працівників з питань охорони праці у закладі освіти здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці закладу, склад якої затверджується наказом керівника. Головою комісії призначається керівник закладу або його заступник, до службових обов'язків яких входить організація роботи з охорони праці, а в разі потреби створення комісій в окремих структурних підрозділах їх очолюють керівник відповідного підрозділу чи його заступник.

До складу комісії закладу входять спеціалісти служби охорони праці, представник профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці.

Зі здобувачами освіти проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності. Інструктажі містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо. У закладах загальної середньої освіти під час трудового і професійного навчання здійснюється навчання з питань охорони праці у вигляді інструктажів з охорони праці. Крім цього, у закладах освіти, що надають загальну середню освіту, проводиться навчання з питань безпеки життєдіяльності.

З метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням, реалізації системи безперервного навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, працівників, рекомендуємо для використання в роботі інструктивні матеріали щодо організації проведення інструктажів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, що додаються.

Додаток: на 8 арк.

Начальник управління

Ірина ТКАЧУК

Шевчук Надія
536317

Додаток
до листа управління освіти ЧМР

**Навчання і перевірка знань
з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладі освіти
(інструктивно-методичні матеріали)**

Законодавчі документи. Алгоритм проведення.

Порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці встановлено Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) (далі Типове положення) для посадових осіб та інших працівників у процесі трудової діяльності, а також здобувачів освіти закладів освіти під час трудового чи професійного навчання. Типове положення затверджене наказом Державного комітету з нагляду за охороною праці України 26.01.2005 № 15 (у редакції від 25.10.2024), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

З урахуванням вимог вищевказаного Типового положення розроблене «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України» (далі Положення) та затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 7 липня 2006 року за № 806/12680 у редакції **наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017 № 1514.**

Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання учасниками освітнього процесу, іншими працівниками закладів освіти та спрямовані на реалізацію системи безперервного навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, працівників з метою забезпечення належних, безпечних і здорових умов навчання та праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

В установах та закладах освіти один раз на 3 роки складаються плани-графіки проведення навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці, які затверджуються наказом керівника.

Відповідальність за забезпечення навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу з наступною перевіркою знань несуть керівники закладів освіти.

Комісія з навчання та перевірки знань з питань охорони праці

Під час прийняття на роботу і в процесі роботи посадові особи та інші працівники установ та закладів освіти проходять інструктаж, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки в разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій.

Перевірка знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в установах та закладах освіти здійснюється комісією, склад якої затверджується наказом керівника закладу. Головою комісії призначається керівник або його заступник, до службових обов'язків якого входить організація роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності. У разі потреби створення комісій в окремих структурних підрозділах їх очолюють керівники відповідних підрозділів чи їх заступники.

До складу комісії входять спеціалісти служби охорони праці, представник профспілки з питань охорони праці, уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці. До складу комісії закладу освіти можуть залучатися страхові експерти з охорони праці відповідного робочого органу Пенсійного фонду України і викладачі охорони праці, безпеки життєдіяльності, які проводили навчання.

Участь представника спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці або його територіального управління у складі комісії обов'язкова лише під час первинної перевірки знань з питань охорони праці в працівників, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки.

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

Усі члени комісії повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у порядку, установленому Типовим положенням та Положенням.

Організація проведення навчання

Керівником закладу видається наказ про проведення навчання і перевірку знань з охорони праці.

Відповідальний за проведення навчання складає план та програму навчання. План і програма затверджується керівником навчального закладу.

Працівники закладів освіти проходять навчання і перевірку знань з охорони праці і безпеки життєдіяльності безпосередньо в закладах освіти за місцем роботи обсягом не менше 20 годин.

Наказ «Про організацію навчання та перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності»

В наказі вказується:

- відповідальний за проведення навчання;
- методи проведення занять;
- план проведення занять;
- місце проведення занять;
- дата проведення занять;
- дата перевірки знань;
- дата підписання протоколу.

Типовий навчальний план

Тема 1. Законодавство України про охорону праці. Основні положення Закону України «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та взаємозв'язок з іншими Законами України про працю.

Тема 2. Організація роботи з охорони праці.

Тема 3. Вибухонебезпека виробництва і вибухозахист.

Тема 4. Пожежна безпека.

Тема 5. Електробезпека.

Тема 6. Гігієна праці. Медичні огляди. Профілактика професійних отруєнь і захворювань.

Тема 7. Надання домедичної допомоги потерпілим у разі нещасного випадку.

Тема 8. (Нова) Психосоціальна підтримка та перша психологічна допомога на робочому місці.

Тема 9. Безпека праці в галузі освіти.

Програма навчання

Програма навчань складається згідно навчального плану.

Затверджується керівником навчального закладу.

Програма навчань складається обсягом не менше 20 годин.

Проведення навчання

Відповідальний за проведення навчання:

- складає план-графік проведення навчання з охорони праці;
- проводить заняття з працівниками з питань охорони праці згідно навчальної програми;
- організовує проведення занять фахівцями ДСНС, Національної поліції, медичними працівниками тощо;
- проводить реєстрацію прочитаних тем;
- проводить реєстрацію відвідування занять працівниками;
- готує протокол засідання комісії.

Навчання працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться як традиційними методами, так і з використанням сучасних форм організації навчання, а також з використанням технічних засобів навчання.

Перевірка знань

Перевірка знань працівників установ та закладів освіти з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, пожежної, радіаційної безпеки тощо, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

Перевірка знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в установах та закладах освіти здійснюється комісією, склад якої затверджується наказом.

Перелік питань (білети) для перевірки знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників складається членами комісії з урахуванням місцевих умов та затверджується керівником установи чи закладу освіти вищого підпорядкування.

Формою перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників є тестування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (автоекзаменатори, модульні тести тощо), залік або іспит - за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування, а також творчої роботи.

Протокол засідання комісії по перевірці знань з питань охорони праці

Результати перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівників заносяться до протоколу засідання комісії з перевірки знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності (додаток 1).

Видача посвідчень про перевірку знань працівникам, які проходили навчання в закладі освіти, є обов'язковою лише тим, хто виконує роботи підвищеної небезпеки.

У разі незадовільних результатів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності працівники протягом одного місяця повинні пройти повторну перевірку знань.

Не допускаються до роботи працівники, які не пройшли навчання і перевірку знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності..

Організаційне забезпечення роботи комісії з перевірки знань

Організаційне забезпечення роботи комісії з перевірки знань (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань тощо) покладається на заклад освіти, яким проводилось це навчання.

Термін зберігання протоколів перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності не менше 5 років.

Позачергове навчання

Позачергове навчання і перевірка знань працівників з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності проводяться при переведенні його на іншу роботу або призначенні на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності.

Примітки:

1. У новій редакції Типового положення рекомендована нова тема № 8 «Психосоціальна підтримка та перша психологічна допомога на робочому місці».

2. Навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладі освіти проводиться один раз на три роки (атестаційний період) для усіх працівників відповідно до вищезазначених рекомендацій.

3. Порядок проведення навчання і перевірки знань для працівників, які влаштовуються на роботу в міжатестаційний період (впродовж трьох років, коли вже проведені навчання).

3.1. Навчання для таких працівників проводиться під час проведення вступних інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та з питань цивільного захисту, електробезпеки тощо.

3.2. Перевірка знань проводиться відповідальним працівником, який проводив вступний інструктаж.

3.3. Результати проведення навчання і перевірки знань (інструктажів) фіксуються в журналі проведення вступних інструктажів з охорони праці.

3.4. Постійно-діюча комісія з навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладі освіти щомісяця складає протокол перевірки знань працівників з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Додаток 1

до Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України

(підприємство, установа, організація, заклад освіти)

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з перевірки знань працівників з питань охорони праці,
безпеки життєдіяльності

« ____ » _____ 20__ року м. _____

Комісія у складі:

ГОЛОВИ

_____,
(прізвище, ініціали, посада)

членів комісії:

(прізвище, ініціали, посада)

(прізвище, ініціали, посада)

_____,
(прізвище, ініціали, посада)

Створена на підставі наказу від ____ 20__ року, № _____
перевірила знання

(Взірець) відповідно до Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 18.04.2006 № 304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017 № 1514), «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 26.12.2017 № 1669

(перелік основних нормативно-правових актів з

охорони праці, за якими проводилася перевірка знань)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові працівника	Посада, професія (фах)	Місце роботи (для підприємства – структурний підрозділ)	Знає / не знає	Примітка
	<i>Взірець</i>				
<i>1.</i>	<i>Гуцул Петро Петрович</i>	<i>Водій</i>	<i>АГЧ</i>	<i>Знає</i>	

Голова комісії

(підпис)

Члени комісії:

(підпис)

(підпис)

(підпис)